

СТАНОВИЩЕ
на проф. д.и.н. Георги Колев
за дисертацията на проф. д-р Диана Антонова Антонова
на тема: „Изследване на механизми за формиране и институционализация на
корпоративната социална отговорност и социалното инвестиране“

В центъра на дисертационния труд стои международната практика КСО и социалното инвестиране (СИ), които се считат за въпроси от държавно значение, поддържани в реалността от привържениците на техните принципи - различни субекти - от представители на малкия и среден бизнес до големи публични предприятия и транснационални корпорации.

Авторът посочва, че около 5500 организации от различни страни представят пред обществеността своите социални отчети, сред които повече от 3000 субекта са позиционирани във Великобритания, САЩ и Япония. *Мащабите на социалната активност на компаниите постоянно се разширяват, дотолкова доколкото при пазарните условия проявленията на КСО съдействат за намаляване на рисковете, поддържане на просперитета или получаването на дългосрочни конкурентни предимства.* Организациите, основни двигатели на социални иновации, са изправени пред множество възможности и предизвикателства. Конкуренцията и сътрудничеството придобиват нови измерения като често са водещи за интензивните потоци на знание с цел създаване на успешни управленски модели. Посочените базови характеристики, съчетани с проявленията на глобализацията и бързата промяна в живота на общностите, създават несигурност за предприятията. Едно последствие от тази несигурност е, че компаниите стават все по-зависими от участието си в стратегически алианси, общества на практиката, индустриални мрежи за сътрудничество, клъстери и т.н. Те излизат от границите на организациите като механизми за създаване на ново знание и социални иновации, поддържащи конкурентно предимство. Това налага нови условия на работа и изисква по-голяма гъвкавост в управлението, доброволна децентрализация и осъществяване на външни и вътрешни взаимоотношения между различни заинтересовани страни. В международната практика КСО и социалното инвестиране (СИ) се считат за въпроси от държавно значение, поддържани в реалността от привържениците на техните принципи - различни субекти - от представители на малкия и среден бизнес до големи публични предприятия и транснационални корпорации.

Мащабите на социалната активност на компаниите постоянно се разширяват, дотолкова доколкото при пазарните условия проявленията на КСО съдействат за намаляване на рисковете, поддържане на просперитета или получаването на дългосрочни конкурентни предимства. Организациите, основни двигатели на социални иновации, са изправени пред множество възможности и предизвикателства. Конкуренцията и сътрудничеството придобиват нови измерения като често са водещи за интензивните потоци на знание с цел създаване на успешни управленски модели. Посочените базови характеристики, съчетани с проявленията на глобализацията и бързата промяна в живота на общностите,

създават несигурност за предприятията. Едно последствие от тази несигурност е, че *компаниите стават все по-зависими от участието си в стратегически алианси, общества на практиката, индустриални мрежи за сътрудничество, клъстери и т.н.* Те излизат от границите на организациите като механизми за създаване на ново знание и социални иновации, поддържащи конкурентно предимство. Това налага нови условия на работа и изисква по-голяма гъвкавост в управлението, доброволна децентрализация и осъществяване на външни и вътрешни взаимоотношения между различни заинтересовани страни.

Авторът – Диана Антонова подчертава, че в условията на съвременното социално-икономическо развитие на България, *следването на принципите на КСО е един от факторите за устойчиво развитие на бизнеса и регионите и усъвършенстването на човешкия капитал.* Свидетелство за разширяване дела на практиките, свързани с КСО в българските и чуждестранните организации, опериращи на българския пазар е повишаването на тяхната информационна откритост чрез публикуване на корпоративни нефинансови отчети в сайтовете на компаниите. Социалните инвестиции на бизнеса в България достигат за последната завършена финансова 2020 година чрез сертифицирани по ЗНИ проекти над 1 млрд. лв. *По данни на Българската агенция за инвестиции (БАИ) България е класирана като една от най-добрите европейски дестинация за ИТ ниършоринг (nearshoring) за 2020* от А.Т. Kearney, базирайки се на факта, че страната ни е домакин на модерни ИТ центрове на мултинационални и местни организации, разработващи софтуер за компании - световни лидери като SAP, IBM, HP, Coca Cola и др.

Логиката в изложението на основните аспекти при теоретичното изследване е построена на базата на опита в обучението и научните търсения по КСО проблематиката в Русенски университет „Ангел Кънчев“, Университет „Политехника“, Букурещ, Румъния, Университета в Марибор, Словения, Университета в Лодз, Полша; Университета за технологии в Бърно, Чехия; Обучителните организации в Румъния Eurotraining Solution, Bucharest, Teacher Training Center и Avantera; и Центровете за професионално обучение Infor Elea в Италия. Дългосрочното проектно сътрудничество между посочените научноизследователски центрове и лаборатории в представените университети намира условия за апробиране на много авторови идеи, реализирани чрез екипа на Лабораторията за социални изследвания в Русенския университет, на която е ръководител авторът на дисертационния труд.

Актуалността на разглежданата проблематика се определя от предлагането на решения за формирането на ново поколение професионалисти, подготвени за работа в корпоративния социален мениджмънт и вътрешните социални дейности, както и организирането на ефективни взаимоотношения между заинтересованите страни в гражданското общество, с цел укрепване на социално-икономическите основи на социалната държава.

ДИСЕРТАЦИЯТА Е РАЗГЪНАТА ОКОЛО:

Обект на дисертационния труд е изследването на механизмите за формиране и институционализация на корпоративната социална отговорност и социалното

инвестиране у нас. Чрез поставянето на фокуса върху прилагането на концепцията за социалната отговорност на организацията, обществото изразява заинтересованост не толкова към крайните резултати от бизнес дейностите, а по-скоро по какъв начин те се осъществяват, т.е. как се изразходват природните ресурси; как се използва трудът на работната сила; как бизнесът влияе върху развитието на регионите и местните общности.

Предмет на дисертационния труд е изследване на теоретико-методологически, методически и приложни аспекти за институционализация на корпоративната социална отговорност и социалното инвестиране, като се отчита основополагащото значение на бизнеса за общественото благосъстояние и предявяването на все по-големи изисквания към корпоративното управление, за да може то да се осъществява по един социално по-приемлив начин.

Разглеждайки **приносните моменти** защитени в дисертацията намирам, че те са точни и напълно кореспондират с изложената научна теоретична рамка.

Като специалист, който трябва да даде становище за разглежданата дисертация смятам, че тя е разгъната според принципите на научната логика, а съдържанието е изчерпателно спрямо темата. Нямам критични въпроси и бележки.

Предлагам на научното жури да присъди на проф. д-р Диана Антонова Антонова научната степен „доктор на науките“ в Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление: 3.4. Социални дейности, Научна специалност: Организация и управление извън сферата на материалното производство (Социални дейности).

28.04.2022 г.
гр. Шумен

Изготвил становището:
Проф. д.и.н. Георги Колев